

Wydawnicza „HOŻA”, Warszawa. **18.** Rozporządzenie Komisji (WE) nr 889/2008 z dnia 5 września 2008 r. ustanawiające szczegółowe zasady wdrażania rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych w odniesieniu do produkcji ekologicznej, znakowania i kontroli. **19.** Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt

gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz.U. 2010.56.344). **20.** Te Velde H., Aarts N., Van Woerkum C., 2002 – J. Agr. Environ. Ethic 15, 203-219. **21.** Yang H.M., Wang Z.Y., Lu J., 2009 – Afr. J. Biotechnol. 8 (12), 2898-2902. **22.** Zhang L.C., Ning Z.H., Xu G.Y., Hou Z.C., Yang N., 2005 – Poult. Sci. 84, 1209-1213. **23.** Zhao R., Xu G.Y., Liu Z.Z., Li X.Y., Yang N., 2006 – Poult. Sci. 85, 546-549.

Ocena i doskonalenie oraz wykorzystanie produkcyjne owiec ras mięsnych utrzymywanych w spółkach ANR

Cz. 1. Analiza cech rozrodu oraz masy ciała i poziomu umięśnienia

Roman Niżnikowski¹, Artur Oprządek²,
Krzysztof Głowacz¹, Dominik Popielarczyk¹,
Ewa Strzelec¹

¹Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie,

²Agencja Nieruchomości Rolnych

Zgodnie z programem hodowli owiec w spółkach Agencji Nieruchomości Rolnych (z 18 marca 2004 roku), sprowadzono z Francji 8 try-

Tabela 2

Wpływ rasy na badane cechy rozrodu w stadzie Żołędnicza [1]

Cechy		Rasa	
		charolaise	suffolk
Wskaźnik płodności matek (szt.)	LSM	0,96	0,82
	SE	0,06	0,06
	n	109	45
Wskaźnik plenności (szt./wykot)	LSM	1,28*	1,00
	SE	0,10	0,10
	n	96	39
Wskaźnik odchowu jagniąt (szt.)	LSM	1,00**	0,84
	SE	0,04	0,03
	n	125	44

Istotność statystyczna: *P≤0,05; **P≤0,01

ków ras mięsnych (charolaise, suffolk i berrichon) do stad tych ras utrzymywanych w Żołędnicy i Żydowie, w celu rozluźnienia spokrewnienia wynikającego z ograniczonej dostępności do rozplodników na rynku krajowym. Prowadzono obserwacje efektywności realizowanych kojarzeń w zakresie cech rozrodu oraz wartości rzeźnej i jakości mięsa, jak też efektywności ich wykorzystania w krzyżowaniach towarowych z rasą merynos polski (pod tym względem zbadano krzyżowania z rasami berrichon i charolaise). W związku z powyższym badania prowadzono w następujących obszarach:

- analiza cech rozrodu w stadach dwóch spółek ANR ras charolaise, suffolk i berrichon;
- analiza dotycząca masy ciała oraz poziomu umięśnienia u trzech ras mięsnych w stadach dwóch spółek ANR;
- analiza cech wartości rzeźnej, jakości tusz oraz jakości mięsa jagniąt berrichon oraz pochodzących od matek merynosa polskie-

Tabela 1

Wpływ badanych czynników i interakcji na cechy rozrodu [1]

Cechy	Gospodarstwo					
	Żydowo			Żołędnicza		
	wskaźnik płodności matek (szt.)	wskaźnik plenności (szt./wykot)	wskaźnik odchowu jagniąt (szt.)	wskaźnik płodności matek (szt.)	wskaźnik plenności (szt./wykot)	wskaźnik odchowu jagniąt (szt.)
Wpływ:						
rasy	–	–	–	NS	X	XX
typu urodzenia jagniąt	–	–	XX	–	–	XX
płci	–	–	NS	–	–	NS
numeru wykotu	XX	NS	NS	XX	NS	NS
roku badania	XX	NS	XX	–	–	–
pochodzenia ojca	–	–	NS	–	–	–
Interakcje dwuczynnikowe:						
rasa x typ urodzenia	–	–	–	–	–	XX
rasa x płć	–	–	–	–	–	NS
rasa x numer wykotu	–	–	–	–	–	NS
typ urodzenia x płć	–	–	NS	–	–	NS
typ urodzenia x numer wykotu	–	–	–	–	–	NS
płć x numer wykotu	–	–	–	–	–	NS
rok badań x typ urodzenia	–	–	XX	–	–	–
rok badań x płć	–	–	NS	–	–	–
rok badań x pochodzenie ojca	–	–	NS	–	–	–
typ urodzenia x pochodzenie ojca	–	–	NS	–	–	–
płć x pochodzenie ojca	–	–	NS	–	–	–
n	600	543	658	154	135	169
x	0,88	1,14	0,92	0,89	1,14	0,93
S	0,03	0,04	0,03	0,05	0,07	0,23

Istotność statystyczna: X – P≤0,05; XX – P≤0,01; NS – brak istotności wpływu

Tabela 3

Wpływ numeru wykotu na cechy rozrodu [1]

Cechy	Gospodarstwo						
	Żydowo			Żołędnica			
	wskaźnik płodności matek (szt.)	wskaźnik plenności (szt./wykot)	wskaźnik odchowu jagniąt (szt.)	wskaźnik płodności matek (szt.)	wskaźnik plenności (szt./wykot)	wskaźnik odchowu jagniąt (szt.)	
1 (A)	LSM	0,83	1,12	0,96	1,00	1,14	1,00
	SE	0,03	0,05	0,03	0,31	0,44	0,12
	*	c, D, e, f, G					
2 (B)	n	83	69	77	1	1	1
	LSM	0,88	1,19	0,94	1,00	1,14	1,00
	SE	0,03	0,05	0,03	0,10	0,15	0,04
3 (C)	*	h, j					
	n	67	56	66	10	10	10
	LSM	0,94	1,16	0,93	1,00	1,44	0,85
4 (D)	SE	0,03	0,05	0,03	0,10	0,15	0,05
	*	a, i, J					
	n	74	71	86	10	10	13
5 (E)	LSM	0,95	1,22	0,92	0,96	1,30	0,90
	SE	0,03	0,05	0,02	0,05	0,07	0,03
	*	A, i, J					
6 (F)	n	72	67	83	56	56	78
	LSM	0,93	1,31	0,87	0,72	1,06	1,00
	SE	0,04	0,06	0,03	0,05	0,10	0,02
7 (G)	*	a, i, J					
	n	58	51	70	50	40	48
	LSM	0,93	1,26	0,89	0,60	0,86	1,00
8 (H)	SE	0,03	0,04	0,02	0,11	0,19	0,05
	*	a, J					
	n	98	90	117	9	6	6
9 (I)	LSM	0,95	1,18	0,93	0,68	1,23	0,92
	SE	0,03	0,04	0,02	0,09	0,16	0,09
	*	A, i, J					
10 (J)	n	96	93	110	14	8	9
	LSM	1,00	1,17	0,92	0,97	0,93	1,00
	SE	0,05	0,07	0,04	0,15	0,22	0,07
11 (K)	*	A, b, I, J					
	n	32	32	35	4	4	4
	LSM	0,74	1,00	0,95	0,97	0,93	1,00
12 (L)	SE	0,08	0,14	0,08	0,11	0,19	0,05
	*	c, d, e, f, g, H					
	n	11	8	8	4	4	4
13 (M)	LSM	0,66	1,03	0,93	0,68	1,23	0,92
	SE	0,10	0,18	0,10	0,09	0,16	0,09
	*	b, C, D, E, F, G, H					
14 (N)	n	8	5	5	14	8	9
	LSM	0,92	0,95	0,91	0,97	0,93	1,00
	SE	0,27	0,39	0,21	0,15	0,22	0,07
15 (O)	n	1	1	1	4	4	4
	LSM	0,92	0,95	0,91	0,97	0,93	1,00
	SE	0,27	0,39	0,21	0,15	0,22	0,07
16 (P)	n	1	1	1	4	4	4
	LSM	0,92	0,95	0,91	0,97	0,93	1,00
	SE	0,27	0,39	0,21	0,15	0,22	0,07

*Istotność statystyczna różnic: a, ..., k – P≤0,05; A, ..., K – P≤0,001

go po trykach ras berrichon i charolaise (ta część badań przedstawiona zostanie w części 2 artykułu).

Analiza cech rozrodu

Badania wykonano w 2 stadach owiec ras suffolk i charolaise (Żołędnica) oraz berrichon (Żydowo), znajdujących się w woj. wielkopolskim. Materiałem były owce utrzymywane w latach 2000-2008, w wieku od 1 do 11 lat. Maciorki i jagnięta obu płci pochodziły z miotów o liczebności od 1 do 3 sztuk. Zwierzęta utrzymywano al-kierzowo i żywiono według norm [2]. Stanówki prowadzono w miesiącach letnich (Żydowo) i jesiennych (Żołędnica). Informacje dotyczące wielkości miotu oraz wyników odchowu jagniąt uzyskano z dokumentacji hodowlanej. Dane dotyczące poziomu poszczególnych cech rozrodu opracowano według metodyki Petersson i Danell [3]. W przypadku wskaźników odchowu jagniąt stosowano model obliczeń uwzględniający wpływ: roku, numeru wykotu, typu urodzenia i płci oraz rasy (Żołędnica) i pochodzenia ojca (Żydowo), jak również wybranych dwuczynnikowych interakcji. W od-

niesieniu do wielkości miotu w modelu nie uwzględniano wpływów typu urodzenia i płci oraz interakcji z nimi związanych. Obliczenia wykonano metodą najmniejszych kwadratów za pomocą programu SPSS wersja 12.0 [5], oceniając wpływ badanych czynników testem F. Przy porównaniach poszczególnych stad, liczby jagniąt w miocie oraz płci w zakresie badanych cech stosowany był test Duncana [4].

W tabeli 1 przedstawiono ogólny wpływ czynników i interakcji na badane cechy rozrodu. Średni wskaźnik plenności uznać należy za typowy dla importowanych ras mięsnych w hodowli krajowej. Natomiast zbyt niskie są pozostałe wskaźniki, których poziom i przyczyny występowania należy zbadać. Wpływ wielkości źródeł zmienności na badane cechy jest typowy. Na szczególną uwagę zasługują wyniki dotyczące wpływu rasy na cechy plenności matek i odchowu jagniąt w Żołędnicy.

W tabeli 2 przedstawiono zdecydowanie wyższy poziom cech rozrodu u rasy charolaise w porównaniu do rasy suffolk. Mimo braku stosownych porównań statystycznych można wskazać, że wskaźnik plenności rasy berrichon w Żydowie (tab. 1) plasował się dokładnie pośrodku między wartościami uzyskanymi dla ras utrzymywanych w Żołędnicy.

Analiza cech rozrodu w zależności od numeru (wieku) matki wskazuje na wzrost poziomu badanych cech (tab. 3) do 4. wykotu w Żołędnicy i 5. w Żydowie, co wskazuje na preferowanie w produkcji maciorek w wieku do 6 lat, a więc zgodnie z przyjętymi tendencjami.

W zakresie oddziaływania typu urodzenia na wskaźniki odchowu jagniąt (tab. 4) wykazano istotnie wyższy jego poziom u jagniąt jedynaków w porównaniu z bliźniętami w obu stadach. Przewaga dotycząca wyższego wskaźnika odchowu trojaczek niż bliźniąt w Żołędnicy może być tłumaczona przy-padkowością, nieco odbiegającą od ogólnych tendencji. Ma ona jednak miejsce w owczarniach ze względu na fakt, iż jagnięta z miotów mnogich wiążą większą uwagę obsługi, co w konsekwencji prowadzi do ich wyższej prze-

żywalności. Ze względu na perspektywę hodowli danej rasy jest to tendencja oczekiwana.

Podsumowując, w badaniach wykazano najwyższy poziom cech rozrodu u rasy charolaise w porównaniu do suffolk, natomiast

Tabela 4

Wpływ typu urodzenia na wskaźniki odchowu jagniąt [1]

Cechy	Gospodarstwo					
		Żydowo		Żołędnica		
		jedynaki	bliźnięta	jedynaki	bliźnięta	trojaczki
Wskaźnik	LSM	0,96	0,89	1,00	0,80	1,00
odchowu	SE	0,02	0,03	0,02	0,04	0,08
jagniąt	*	B		A, c		
(szt.)	n	449	209	102	64	3

*Istotność statystyczna różnic: a, ..., c – P≤0,05; A, ..., C – P≤0,01

Tabela 5

Wpływ badanych czynników i interakcji na pomiary USG mięśnia *mld* i masę ciała jagniąt ras charolaise (n=14) i suffolk (n=23) w wieku 56 dni [1]

Cechy	Wpływ			Interakcje dwuczynnikowe			x	S
	ptci	typu urodzenia	rasy	pleć x typ urodzenia	pleć x rasa	typ urodzenia x rasa		
Wysokość „oka” połędwicy (mm)	NS	NS	NS	NS	NS	NS	10,69	0,68
Szerokość „oka” połędwicy (mm)	NS	NS	NS	NS	NS	NS	31,38	1,26
Grubość tłuszczu nad „okiem” połędwicy (mm)	NS	NS	NS	NS	NS	NS	0,74	0,09
Obwód „oka” połędwicy (mm)	NS	NS	NS	NS	NS	NS	76,75	3,01
Powierzchnia „oka” połędwicy (cm ²)	NS	NS	NS	NS	NS	NS	3,89	0,36
Masa ciała w wieku 56 dni (kg)	NS	NS	NS	NS	NS	X	13,20	0,78

Istotność statystyczna: X – P≤0,05; NS – brak istotności wpływu

Tabela 6

Wpływ płci i rasy na pomiary USG mięśnia *mld* oraz masę ciała jagniąt ras charolaise i suffolk w wieku 56 dni [1]

Cechy		Płeć		Rasa	
		tryczki	maciorki	charolaise	suffolk
Liczebność (szt.)		12	25	14	23
Wysokość „oka” połędwicy (mm)	LSM	11,25	10,13	9,80	11,58
	SE	1,32	0,54	0,77	0,98
Szerokość „oka” połędwicy (mm)	LSM	32,29	30,47	30,36	32,40
	SE	2,46	0,99	1,44	1,83
Grubość tłuszczu nad „okiem” połędwicy (mm)	LSM	0,71	0,77	0,76	0,72
	SE	0,17	0,70	0,10	0,13
Obwód „oka” połędwicy (mm)	LSM	79,75	73,76	73,52	79,98
	SE	5,88	2,38	3,46	4,38
Powierzchnia „oka” połędwicy (cm ²)	LSM	4,14	3,65	3,53	4,26
	SE	0,70	0,28	0,41	0,52
Masa ciała w wieku 56 dni (kg)	LSM	13,43	12,98	13,04	13,37
	SE	1,52	0,62	0,90	1,13

poziom cech rozrodu u wszystkich ras mięsnych uznać należy za niski i typowy dla hodowli krajowej. Wskazana jest selekcja w kierunku poprawy częstotliwości rodzenia bliźniąt, co powinno doprowadzić do zwiększenia wskaźnika plenności, który w obu gospodarstwach powinien zostać udoskonalony.

Analiza dotycząca masy ciała i poziomu umięśnienia

Badania przeprowadzono na podstawie zapisków hodowlanych prowadzonych w Spółkach ANR w 2008 r. na maciorkach i tryczkach urodzonych we wspomnianym wyżej okresie. Porównanie dotyczące masy ciała w wieku 56 dni wykonano na podstawie zapisków hodowlanych. Ponadto w wieku 56 dni dokonano pomiarów mięśnia najdłuższego grzbietu za pomocą techniki USG, uzyskując informacje na temat przyżyciowej wysokości, szerokości, obwodu i powierzchni „oka” połędwicy (*mld*), jak też grubości tłuszczu nad „okiem” połędwicy. Obliczenia statystyczne wykonano według modelu obliczeń uwzględniającego źródła zmienności: genotypu (Żołędnicza), płci i typu urodzenia jagniąt i pochodzenia po tryku (Żydowo) i kwalifikacji do hodowli (Żydowo) oraz wybranych interakcji dwuczynnikowych.

Tabela 7

Wpływ badanych czynników i interakcji na pomiary USG mięśnia *mld* i masę ciała jagniąt rasy berrichon w wieku 56 dni (n=162) [1]

Cechy	Wpływ				Interakcje dwuczynnikowe			x	S
	ptci	typu urodzenia	pochodzenia po tryku	kwalifikacji do hodowli lub nie	pleć x typ urodzenia	pleć x kwalifikacja hodowlana	typ urodzenia x pochodzenie po tryku		
Wysokość „oka” połędwicy (mm)	NS	NS	NS	XX	NS	NS	NS	16,55	0,41
Szerokość „oka” połędwicy (mm)	NS	NS	NS	XX	NS	NS	NS	50,13	1,18
Grubość tłuszczu nad „okiem” połędwicy (mm)	NS	NS	X	XX	NS	NS	NS	1,43	0,06
Obwód „oka” połędwicy (mm)	NS	NS	NS	XX	NS	NS	NS	122,87	2,88
Powierzchnia „oka” połędwicy (cm ²)	NS	NS	NS	XX	NS	NS	NS	6,54	0,21
Masa ciała w wieku 56 dni (kg)	X	NS	NS	XX	NS	NS	NS	15,83	0,42

Istotność statystyczna: X – P≤0,05; XX – P≤0,01; NS – brak istotności wpływu

W stadzie Żołędnicza nie wykazano (poza jedną interakcją) istotności wpływu na badane cechy masy ciała i pomiary USG (tab. 5), podobnie porównanie między rasami nie wykazało zróżnicowania (tab. 6). Wskazuje to na dysponowanie materiałem hodowlanym wysokiej wartości u obu porównywanych pod tym względem ras. W stadzie tym w badanym okresie kryły tryki z importu, stąd też nie można było porównać ich efektywno-

Tabela 8

Wpływ płci i pochodzenia po trykach na pomiary USG mięśnia *mld* oraz masę ciała jagniąt rasy berrichon w wieku 56 dni [1]

Cechy		Płeć		Pochodzenie po tryku	
		tryczki	maciorki	tryki importy z Francji	tryki krajowe
Liczebność (szt.)		73	89	38	124
Wysokość „oka” połędwicy (mm)	LSM	17,03	16,07	15,89	17,21
	SE	0,63	0,61	0,70	0,44
Szerokość „oka” połędwicy (mm)	LSM	49,61	50,66	49,32	50,94
	SE	1,81	1,75	2,02	1,27
Grubość tłuszczu nad „okiem” połędwicy (mm)	LSM	1,39	1,48	1,31*	1,56
	SE	0,08	0,08	0,09	0,06
Obwód „oka” połędwicy (mm)	LSM	122,06	123,67	120,56	125,18
	SE	4,39	4,24	4,91	3,08
Powierzchnia „oka” połędwicy (cm ²)	LSM	6,62	6,47	6,37	6,72
	SE	0,32	0,31	0,36	0,22
Masa ciała w wieku 56 dni (kg)	LSM	16,93*	14,73	15,16	16,51
	SE	0,63	0,61	0,71	0,44

Istotność statystyczna: x – P≤0,05

Tabela 9

Wpływ kwalifikacji do hodowli na pomiary USG mięśnia *mld* i masę ciała jagniąt rasy berrichon w wieku 56 dni [1]

Cechy	Osobniki zakwalifikowane do hodowli		Osobniki nie zakwalifikowane do hodowli	
	LSM	SE	LSM	SE
Liczebność (szt.)	50		112	
Wysokość „oka” połędwicy (mm)	18,26**	0,65	14,83	0,53
Szerokość „oka” połędwicy (mm)	55,97**	1,87	44,29	1,52
Grubość tłuszczu nad „okiem” połędwicy (mm)	1,60	0,08	1,27**	0,07
Obwód „oka” połędwicy (mm)	137,45**	4,54	108,29	3,70
Powierzchnia „oka” połędwicy (cm ²)	7,57**	0,33	5,52	0,27
Masa ciała w wieku 56 dni (kg)	17,95**	0,66	13,71	0,53

Istotność statystyczna: ** – P≤0,01

ności wpływu na potomstwo w porównaniu do pochodzącego po trykach z hodowli krajowej.

W stadzie Żydowo u rasy berrichon, ze względu na większą liczbę zwierząt, takie porównanie było możliwe do przeprowadzenia (tab. 7).

Płeć zgodnie z oczekiwaniami wpłynęła na masę ciała w wieku 56 dni, wskazując na wyższą wartość tego wskaźnika u tryczków (tab. 8). Natomiast typ urodzenia i pochodzenie tryka oddziaływało jedynie na grubość warstwy tłuszczu nad „okiem” *mld*, uzyskując jej istotnie niższy poziom po trykach pochodzących z importu (tab. 8).

Natomiast zdecydowany wpływ kwalifikacji do hodowli zaznaczył się w zakresie wszystkich cech, które osiągały zdecydowanie wyższy poziom u osobników wybranych do dalszej hodowli, co wykazano w tabeli 9.

Jedynie grubość tłuszczu nad „okiem” połędwicy okazała się niekorzystnie wyższa u sztuk wybranych do dalszej hodowli, co wskazywałoby na preferowanie w tym zakresie wyboru zwierząt pochodzących po ojcach importowanych (tab. 8).

Podsumowując, wskazano na zasadność stosowania techniki USG do prac nad wyborem zwierząt do dalszej hodowli oraz preferowanie w wyborze zwierząt pochodzących po trykach importowanych z Francji, gdzie prowadzone jest intensywne doskonalenie ras mięsnych w kierunku poprawy umięśnienia i obniżenia stopnia otluszczenia. Mając na uwadze fakt, że sprowadzenie tryków z Francji miało miejsce już jakiś czas temu, warto rozważyć sprowadzenie kolejnych rozplodników z tego kraju.

Literatura: 1. Niżnikowski R., Oprządek A., Strzelec E., Popielarczyk D., Głowacz K., 2010 – Ann. Warsaw Univ. of Life sc. – SGGW, Ann. Sci. 47, 143-148. 2. Osikowski M., Porębska W., Korman K., 1991 – Normy żywienia owiec. Normy żywienia bydła i owiec systemem tradycyjnym. IZ Kraków. 3. Petersson C.J., Danell O., 1985 – Acta Agric. Scand. 35, 217-232. 4. Ruszczyk Z., 1981 – Metodyka doświadczeń zootechnicznych. PWRiL, Warszawa. 5. Statistical Product and Service Solution base version 12.0 for Windows. SPSS inc. USA 2004.

Wspomnienie Profesora Stanisława Jełowickiego w 40. rocznicę śmierci

Edyta Molik, Dorota Zięba-Przybylska

Uniwersytet Rolniczy w Krakowie

W tym roku, 14 marca, minęła 40. rocznica śmierci Prof. Stanisława Jełowickiego. W dniu 17 marca 1972 r. na cmentarzu Rakowickim w Krakowie grono przyjaciół, współpracowników i młodzieży akademickiej pożegnało zmarłego Profesora.

Stanisław Jełowicki urodził się 30 maja 1899 r. w Wołowskiej Wsi pow. Dolina. Studia wyższe ukończył w 1923 roku na Wydziale Rolniczo-Leśnym Politechniki Lwowskiej. Jeszcze w czasie studiów pełnił obowiązki asystenta wolontariusza w Katedrze Ekonomiki Rolnej. Praktykę bonitacyjną i specjalizację w zakresie owczarstwa odbywał przy tak wybitnych fachowcach jak W. Bełszyński z Lublina czy K. Buchwald z Berlina. W celu pogłębienia wiedzy z zakresu wełnoznawstwa odbył staż w Instytucie Wełnoznawczym w Budapeszcie pod kierunkiem prof. Józefa Schnalla. Po odbyciu praktyki rolnej, w latach 1924-1939 pracował w Toruniu na stanowisku inspektora hodowli owiec w Pomorskiej Izbie Rolniczej i równocześnie od 1927 roku pełnił funkcję kierownika Pomorskiego Związku Hodowców Owiec. Pod Jego kierownictwem Związek ten rozwinął swoją działalność, zrzeszając głównie hodowców dużych stad merynosa wełnisto-mięsnego. W tym czasie prowadził również prace nad uszlachetnianiem miejscowej owcy rasy pomorskiej w gospodarstwach chłopskich. Aby wzbudzić zainteresowanie hodowlą owiec organizował konkursy odchovu jagniąt, konkursy strzyży, stacje tryków, wygłaszał prelekcje upowszechniające wiedzę hodowlaną, organizował także jarmarki wełny. Dzięki Niemu do Polski sprowadzono m.in. owce rasy merino precos, ile de france, berrichonne du cher, które wywarły duży wpływ na hodowlę owiec w Polsce. W trosce o podniesienie opłacalności hodowli owiec w naszym kraju, podjął starania o zorganizowanie eksportu baraniny do Francji z możliwością zakupu wymiennego owiec do Polski. W okresie okupacji kierował Wydziałem Hodowli Owiec w Polskim Towarzystwie Zootechnicznym w Krakowie. W tym czasie opracował „Plan i wytyczne rozwoju owczarstwa w Polsce”, który przedstawił w 1945 r. na Ogólnopolskim Zjeździe Owczarskim w Krakowie. Od 1 lutego 1947 r. do 30 września 1948 r. pełnił funkcję naczelnika Wydziału Produkcji Wełny w Centrali Krajowej Surowców Włókienniczych w Łodzi.

W tym czasie pracował także nad organizacją wielkostadnej hodowli owiec. Stopień doktora nauk rolniczych uzyskał w 1950 roku na Wydziale Rolniczym Uniwersytetu i Politechniki we Wrocławiu, po przedstawieniu rozprawy „Studia nad rozwojem i użytkowością owiec merynosowych w Polsce z uwzględnieniem metod prowadzenia owczarni zarodkowych”. W dniu 1 czerwca 1955 r. został mianowany zastępcą profesora w Wyższej Szkole Rolniczej w Krakowie, a od 1 lipca objął kierownictwo Zakładu Hodowli Owiec w Wydziale Zootechnicznym WSR, gdzie zorganizował pracownię wełnoznawczą, histologiczną i serologiczną oraz stworzył owczarnię naukowo-dydaktyczną. Stopień docenta etatowego nadano Mu w 1958 roku, a tytuł profesora nadzwyczajnego w 1963 roku. W ciągu wielu lat pracy naukowej wykształcił 66 magistrów, 9 doktorów, wspierał realizację kilku przewodów habilitacyjnych. W uznaniu zasług w pracy naukowej i dydaktycznej otrzymał od Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego szereg nagród, m.in. nagrodę indywidualną I stopnia.

Profesor Stanisław Jełowicki pełnił szereg odpowiedzialnych funkcji w WSR w Krakowie – był prodziekanem (1956-1958) i dziekanem (1958-1962) Wydziału Zootechnicznego. Powołał wówczas Instytut Doskonalenia Kadr i Postępu w Rolnictwie i Leśnictwie. Brał udział w pracach Europejskiej Federacji Zootechnicznej, Komitetu Nauk Zootechnicznych PAN, Komitetu Zagospodarowania Ziemi Górskich, Komisji Nauk Rolniczych i Leśnych PAN, Rady Naukowej Instytutu Zootechniki, Komisji Owczarskiej Rady Naukowo-Technicznej przy ministerstwie rolnictwa i w wielu innych Komisjach.

Profesor Jełowicki w czasie pracy naukowej uczestniczył w szeregu spotkań naukowych we Francji, Niemczech, Czechosłowacji, Bułgarii, Rumunii, na Węgrzech, które miały na celu zapoznanie się ze sposobami prowadzenia hodowli i selekcji owiec. Zainteresowania swoje Profesor kierował także na odległe Chiny, studiując tamtejsze metody hodowli owiec i udzielając porad naukowych. W Pekinie ukazał się specjalny numer „Naukowego Przeglądu Zootechnicznego”, w którym zamieszczono artykuł Prof. Jełowickiego pt. „Merynos północno-wschodnich Chin”. W Polsce głównym kierunkiem pracy badawczej było doskonalenie istniejących ras owiec i wytworzenie nowych wysokoprodukcyjnych odmian. Do głównych osiągnięć Profesora należy zaliczyć prace nad wytworzeniem merynosa wełnistej typu jędrzychowickiego oraz prace nad doskonaleniem pogłowia owcy długowłnistej.

Profesor Jełowicki dzięki swym osiągnięciom zdobył wielki autorytet zarówno w kraju, jak i za granicą. Za wybitne osiągnięcia i zasługi dla owczarstwa został odznaczony Medalem X-Lecia Polski Ludowej, Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Profesora Stanisława Jełowickiego, jako wspaniałego praktyka i naukowca o szerokich horyzontach myślowych, można zaliczyć do grona najwybitniejszych polskich specjalistów z zakresu owczarstwa.